

**مقایسه گرایش به روابط فرازنشویی، دزدگی زناشویی و عدم اعتماد در مردان و زنان دارای سابقه روابط****پیش از ازدواج****بیبا و لیپور، ماندانا محمودجانلو****موسسه آموزش عالی روزبهان****چکیده**

هدف پژوهش حاضر، بررسی مقایسه گرایش به روابط فرازنشویی، دزدگی زناشویی و عدم اعتماد در مردان و زنان دارای سابقه روابط پیش از ازدواج بود. جامعه آماری این پژوهش را زوج های دارای تعارض مراجعه کننده به مراکز مشاوره منتخب شهرستان قائمشهر تشکیل دادند. روش نمونه گیری به شیوه غیر تصادفی در دسترس بوده است. بطوریکه از بین مراکز مشاوره ای موجود در شهرستان قائم شهر ۳ مرکز به شیوه نمونه گیری در دسترس انتخاب روش نمونه گیری به شیوه غیر تصادفی در دسترس بوده است. بطوریکه ابتدا به شیوه ی در دسترس به سه مرکز منتخب در شهرستان قائمشهر مراجعه گردید.

از میان لیست افراد متاهل دارای تعارض مراجعه کننده به این مراکز با کسانی که مایل به شرکت در پژوهش بوده و تعدادشان ۳۵۰ نفر بود مصاحبه شد.

از بین این افراد کسانی که دارای سابقه ی روابط پیش از ازدواج بودند ۲۸۰ نفر به عنوان جامعه ی نهایی استخراج شدند. از این تعداد ۱۵۰ نفر مرد و ۱۳۰ نفر زن بوده اند. با استفاده از جدول کرجسی و مورگان و براساس روش طبقه ای (براساس جنسیت) ۱۶۰ نفر انتخاب شدند که ۸۶ نفر مرد و ۷۴ نفر زن به عنوان نمونه نهایی مورد بررسی قرار گرفتند.

داده ها با استفاده از پرسشنامه مقیاس اعتماد رمپل و هولمز (۱۹۸۵) پرسشنامه نگرش به خیانت (روابط فرازنشویی) مارک واتلی (۲۰۰۶) پرسشنامه دزدگی زناشویی کایزر (۱۹۹۳) جمع آوری شد. در تحلیل استنباطی، از تحلیل T دو جمله ای با نرم افزار آماری SPSS23 استفاده شد. نتایج این تحقیق نشان داد روابط فرازنشویی، دزدگی زناشویی و عدم اعتماد در مردان دارای سابقه روابط پیش از ازدواج بیشتر از زنان دارای سابقه روابط پیش از ازدواج می باشند.

**کلمات کلیدی:** گرایش به روابط فرازنشویی - دزدگی زناشویی - عدم اعتماد

**مقدمه**

خانواده یکی از ارکان اصلی جامعه به شمار می رود. دستیابی به جامعه سالم آشکارا در گرو سلامت خانواده است و تحقق خانواده سالم مشروط به برخورداری افراد آن از داشتن رابطه های مطلوب با یکدیگر است. در چنین نظامی افراد با علایق و دل بستگی های عاطفی نیرومند دیرپا و متقابل به یکدیگر پیوسته اند. این

دل‌بستگی‌ها گرچه شاید شدت وحدتشان در طی زمان کاسته شود، اما در سراسر زندگی خانوادگی پاینده خواهند بود. (گلدنبرگ ۱۹۸۸؛ به نقل از حسین شاهی و نقش بندی، ۱۳۸۳).

ازدواج به عنوان مهم‌ترین و عالی‌ترین رسم اجتماعی برای دستیابی به نیازهای عاطفی و امنیتی افراد بزرگ‌سال همواره مورد تأیید بوده است. ازدواج رابطه‌ای انسانی، پیچیده، ظریف و پویاست که از ویژگی‌های خاصی برخوردار است. همچنین توجه به کانون خانواده با محیط سالم و سازنده و روابط گرم و تعاملات میان فردی و صمیمی‌ای که می‌توانند موجب رشد و پیشرفت افراد گردد از جمله اهداف و نیازهای ازدواج محسوب می‌شوند (برنشتاین و برنشتاین، ۱۹۸۹).

زوج به‌عنوان هسته اصلی و پایه‌گذار خانواده بسیار مورد توجه است. سلامت و پویایی خانواده که هسته اصلی و بنیادی سازنده‌ی جامعه محسوب می‌شود ریشه در سلامت و شادابی زوجین دارد. ازدواج معمولاً اصلی‌ترین و مهم‌ترین زمینه‌ای است که عملکرد و اثر صمیمیت و روابط اجتماعی رشد یافته در آن تجلی پیدا می‌کند. هدف از ازدواج، برطرف شدن نیازهای طرفین است و اگر نیازهای زوجین برطرف نشود و به راه‌حل مثبتی جهت دستیابی به نیازهایشان نرسند استرس، ناکامی، سرخوردگی، خشم و درنهایت دل‌زدگی بروز پیدا می‌کند. برای اکثر بزرگسالان شادمانی در زندگی، بیشتر به ازدواجی موفق و روابط زناشویی توأم با رضایت وابسته است تا سایر جنبه‌های زندگی. رضایت زناشویی می‌تواند به‌طور کامل بر کیفیت زندگی تأثیر بگذارد و پژوهش‌های انجام‌شده اهمیت این موضوع را بر انواع نتایج بالینی مانند بهداشت روانی و طول عمر تأیید نموده‌اند. همچنین رضایت زناشویی در زندگی می‌تواند با رضایت کلی از زندگی رابطه داشته باشد برای توصیف چگونگی روابط زناشویی از اصطلاحات متعددی مانند: سازگاری، رضایتمندی، سازش، خشنودی، موفقیت و کیفیت زناشویی استفاده شده است و معمولاً کیفیت سازگاری و رضایت زناشویی به‌جای هم به‌کاربرده می‌شوند.

خیانت زناشویی مساله‌ای تکان‌دهنده برای زوج‌ها و خانواده‌ها و پدیده‌ای رایج برای مشاوران ازدواج و خانواده است. شرکت در روابط خارج از حیطه زناشویی دارای شیوع قابل توجه در محیط‌های بالینی و عادی می‌باشد که آشفتگی قابل توجهی را برای افراد مرتکب آن و نیز همسران آن‌ها به وجود می‌آورد (گلس و رایت، ۲۰۰۷).

خیانت زناشویی می‌تواند پیامدهای عاطفی شدیدی در زوجین ایجاد کند. روان‌درمانگران گزارش می‌کنند که همسرانی که به آنها خیانت شده است اغلب احساساتی مانند خشم، عزت‌نفس پایین، احساس پایمال

<sup>1</sup>Goldenberg

<sup>2</sup>Barnstein & Barnstein  
Glass And Wright

شدن، افسردگی و درماندگی را تجربه می کنند. همسران عهدشکن نیز با احساساتی نظیر شرم، احساس گناه، تردید، عصبانیت و ناامیدی دست به گریبان هستند (گلس و رایت، ۲۰۰۷).

ناآرامی شدید عاطفی پس از افشای خیانت زناشویی اغلب با آشفتگی شناختی همراه است. یکی از اختلالات مهم تجربه شده توسط همسری که به او خیانت شده است، نشخوار فکری شدید درباره این رویداد است که می تواند آن قدر شدید و غیرقابل کنترل باشد که در عملکرد روزانه و تمرکز فرد اختلال ایجاد کند. پاسخ شناختی مهم دیگری که موقع کشف روابط فرا زناشویی ابراز می شود، تغییر در باورهای فرد نسبت به همسر و روابط او می باشد. فرد نمی تواند پس از این به همسرش اعتماد داشته باشد و در رابطه با او احساس امنیت کند (براون، ۲۰۰۱).

عوامل مختلفی با خیانت مرتبط هستند. این عوامل عبارتند از جنسیت، سطح مذهبی بودن، ارزیابی رضایت از رابطه و سهل گیری در روابط زناشویی. باین حال اثر این عوامل بر روی خیانت نشان داده شده است که از مطالعه ای به مطالعه دیگر متفاوت است (باس و شاکلفرد، ۱۹۹۷).

از جمله عوامل تاثیرگذار بر خیانت زناشویی می توان اشتغال زنان و زوال ارزش های اخلاقی (براون، ۲۰۰۱) سطح درآمد و قدرت (اتکنیز، ۲۰۰۱) عدم ارضای نیازهای عاطفی و جنسی (باس، ۲۰۰۰) عدم توجه به آراستگی ظاهری (قریشی، ۱۳۸۲) میزان تحصیلات (گلن و ویور، ۱۹۷۳) عدم توجه به زمانی برای باهم بودن زوجین، ایجاد فاصله مکانی یا جسمی و محیط خانواده اشاره کرد (خدمت گزار، ۱۳۸۷).

یافته های گاردن و همکاران حاکی از آن است که می توان به زوج های درگیر با عهد شکنی زناشویی کمک کرد. متخصصان این حیطة بیان می کنند که درمان عهد شکنی زناشویی متفاوت با سایر مشکلات زوجین است و توجه ویژه ای در خصوص راهبردهای درمانی نیاز دارد. به عنوان مثال در یک پژوهش خانواده درمانگران، خیانت زناشویی را به عنوان سومین مشکل در درمان، بعد از فقدان عشق و الکلیسم در کار با خانواده ها مشخص کردند. با توجه به تحقیقات فراوان که در مورد خیانت زناشویی انجام گرفته است، خانواده درمانگران بیان می کنند که وقتی باین مشکل روبه رو می شوند، مدل خاصی برای کار باین مشکل ندارند. با توجه به ماهیت پیچیده خیانت و تاثیرات فاجعه آمیز آن بر روابط زوجین، ضروری است که مداخلات موثری برای کمک به زوجینی که با این مشکل روبه رو هستند، انجام گیرد (گاردن، ۱۹۹۷).

<sup>4</sup>Brown<sup>5</sup>Buss & Shackelford<sup>6</sup>Brown<sup>7</sup>Atkins<sup>8</sup>Bass<sup>9</sup>Gelan & Vior<sup>1</sup>Garden

جدول ۱-۲: خلاصه پیشینه پژوهشی داخل و خارج کشور

پژوهشگر / سال انتشار	هدف مطالعه	نتیجه
زارع باغیبدی (۱۳۹۹)	تعیین نقش واسطه‌ای مهارت ارتباطی در رابطه بین ناگویی هیجانی و دلزدگی زناشویی زوجین متقاضی طلاق	شناخت و کسب مهارت‌های ارتباطی توسط زوجین، با توجه به رابطه‌ی معنا دار ناگویی هیجانی و دلزدگی زناشویی می‌تواند نقش واسطه‌ای مؤثری در کاهش تقاضای طلاق داشته باشد.
میدانچی (۱۳۹۹)	بررسی تفاوت اثربخشی آموزش هیجان مدار و تئوری انتخاب بر رضایت زناشویی و دلزدگی زناشویی زوجین	بین اثربخشی این دو روش بر رضایت دلزدگی زناشویی در زوجین تفاوت معناداری وجود نداشت.
طاهریان (۱۳۹۹)	بررسی تأثیر آموزش امید درمانی بر کاهش دلسردی زناشویی	امید درمانی در کاهش خستگی زناشویی در مراکز زنان متاهل شهر مشاوره تأثیر قابل توجهی را تأیید کرد.
سافی پوریان (۱۳۹۹)	تأثیر مشاوره گروهی با استفاده از درمان بین فردی در کاهش کسالت زناشویی در متقاضیان طلاق زن	بین گروه‌های کنترل و آزمایش تفاوت معنی داری وجود دارد و در دوره پیگیری به طور معنی داری ادامه یافت.
کرامتی (۱۳۹۸)	بررسی اثر بخشی زوج درمانی هیجان مدار بر کاهش دلزدگی و روابط فرا زناشویی زوجین شهر مشهد	زوج درمانی هیجان مدار برافزایش و کاهش دلزدگی و روابط فرا زناشویی زوج ها موثر است.
ریحانی (۱۳۹۸)	مقایسه نظم دهی هیجانی در مردان متاهل با روابط فرا زناشویی و فاقد روابط فرا زناشویی	مؤلفه های نظم دهی هیجانی در بین مردان متاهل با روابط فرا زناشویی و فاقد روابط فرا زناشویی تفاوت وجود دارد.
گلچوب (۱۳۹۸)	تأثیر ازدواج زودرس بر روابط فرا زناشویی	ازدواج زودرس بر روابط فرا زناشویی تأثیر مثبت و معناداری دارد.
یوسفی زاده (۱۳۹۷)	مقایسه طرحواره های ناسازگار در مردان متاهل دارای روابط فرا زناشویی بامردان فاقد روابط فرا زناشویی	بین گروه ها در طرحواره های طرد و بریدگی، محدودیت مختل و گوش به زنگی تفاوت معنادار وجود دارد اما بین سایر طرحواره ها تفاوت معناداری مشاهده نشد.
زارع (۱۳۹۷)	تعیین نقش دلزدگی زناشویی و هیجان خواهی در پیش بینی گرایش به روابط فرا زناشویی در زوجین جوان	بین دلزدگی زناشویی، تنوع طلبی، شدت هیجان و هیجان خواهی کل با گرایش به روابط فرا زناشویی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.
حسینی (۱۳۹۷)	بررسی رابطه ویژگی های شخصیتی و سبک های دلبستگی با نگرش به روابط فرا زناشویی در زوجین شهر بستک	نقش متغیرهای شخصیتی و عاطفی در پیش بینی نگرش به روابط فرا زناشویی را مورد تایید قرار داد.
خلعتبری (۱۳۹۶)	اثربخشی آموزش مهارت های پیش از	آموزش مهارت های پیش از ازدواج به طور معناداری

جدول ۱-۲: خلاصه پیشینه پژوهشی داخل و خارج کشور

پژوهشگر / سال انتشار	هدف مطالعه	نتیجه
	ازدواج بر انتظارات زناشویی دختران مجرد در آستانه ازدواج منطقه رهنان اصفهان	باعث کاهش انتظار از یک رابطه ایده آل و کاهش انتظار از همسر به عنوان دوست وهمین طور آموزش مهارت های پیش از ازدواج به طور معناداری باعث کاهش انتظار از یک رابطه زناشویی شد.
جهانتیغ (۱۳۹۶)	بررسی رابطه بین سبک های دلبستگی، دلزدگی زناشویی و روابط فرا زناشویی در بین زوج های درگیر با مساله خیانت زناشویی	میانگین دلزدگی در سبک های مختلف دلبستگی در حد معنی داری متفاوت بود در این جا اثر تعاملی عامل جنسیت نیز تایید گردید. اما بین نگرش به خیانت و دلزدگی رابطه معنی داری مشاهده نشد.
کمال جو (۱۳۹۶)	پیش بینی روابط فرا زناشویی بر اساس هوش معنوی، هوش اخلاقی، رضایت زناشویی و استفاده از شبکه های مجازی اجتماعی با نقش تعدیل کنندگی جنسیت	آموزش هوش معنوی و اخلاقی در مشاوره پیش از پیوند زناشویی و نیز در آموزش و درمان خانواده می تواند به سلامت خانواده کمک نماید.
رضوانی زاده و کتولی (۱۳۹۵)	پیش بینی روابط فرا زناشویی از روی سبک های دلبستگی، عزت نفس و میزان خودشیفتگی در بین دانشجویان متأهل	سبک های دلبستگی ناایمن و عزت نفس آسیبدیده و پایین و همچنین خودشیفتگی از عواملی هستند که میتوانند گرایش افراد به روابط فرا زناشویی را پیشبینی نمایند.
ژانگ (۲۰۲۰)	میزان شیوع و الگوهای رابطه جنسی فرا زناشویی در مردان و زنان چینی	افزایش قابل توجه EMS، افزایش شکاف جنسیتی در EMS و برای هر جنسیت، همگرایی EMS در گروه های مختلف جامعه-جمعیتی است.
لاینز (۲۰۲۰)	روابط خارج از ازدواج در جامعه مهاجران ویتنامی در لائوس با تأیید مجدد ایدئولوژی های مردسالارانه	با برخی از تنظیمات خانواده ها متعهد به تقسیم کار داخلی و نهادهای ازدواج و خانواده هستند.
کاروناراسنا (۲۰۱۹)	مسائل روانی اجتماعی مربوط به روابط خارج از ازدواج بین ملوانان جوان و ملوانان ارشد در نیروی دریایی سریلانکا	برای آنها مسائل روانی-اجتماعی ناشی از روابط خارج از ازدواج مهم است.
بولمرمن (۲۰۱۹)	روابط فرا زناشویی دانشجویان	احتمال برقرار کردن روابط فرا زناشویی به عنوان رابطه ای ناپهنجار و آسیب زا در این افراد، کمتر است.
سیورستن و همکاران (۲۰۱۸)	نگرش افراد به روابط فرا زناشویی	که حدود یک سوم از مردان و یک چهارم از زنان احتمال دارد که حداقل یک بار در طول زندگی مشترک درگیر روابط فرا زناشویی بشوند که نارضایتی جنسی، سو ظن نسبت به همسر، تنوع طلبی، تجربه شکست عاطفی، طرحواره های ناسازگار اولیه (به جز طرحواره ایثار)، سبک های دلبستگی (نا ایمن) و

جدول ۱-۲: خلاصه پیشینه پژوهشی داخل و خارج کشور

نتیجه	هدف مطالعه	پژوهشگر/ سال انتشار
کیفیت با والد، مذهب، تحصیلات، در آمد و شغل، بلوغ جنسی و اجتماعی، وسایل ارتباط جمعی، مسایل طبی، عوامل زمینه ای، درک همسران از ازدواج جز علل گرایش به روابط فرا زناشویی گزارش کرده اند.		
داشتن یک شریک جنسی بی وفا، باعث می شود که مردان در محیط کار با همکاران جنس مخالف روابط خارج از عرف داشته باشند. البته در این پژوهش یافته مذکور در مورد زنان اثبات نشده است.	جنس مخالف و خیانت زناشویی	هیل (۲۰۱۸)
بین مهلت قانونی و وضعیت هویت انتشار و روابط زناشویی خارج رابطه مستقیمی وجود دارد. بین وضعیت هویت موفقیت و روابط خارج از ازدواج نیز رابطه معکوس وجود دارد. این سه وضعیت هویتی می تواند ۱۵ درصد از تغییرات در روابط خارج از ازدواج را پیش بینی کند.	پیش بینی روابط فرا زناشویی بر اساس وضعیت هویت	ماجیمباری (۲۰۱۷)

## روش

با توجه به ماهیت موضوع و هدف پژوهش، روش پژوهش پس رویدادی و از نوع علی- مقایسه ای است. جامعه آماری این پژوهش زوج های دارای تعارض مراجعه کننده به مراکز مشاوره منتخب شهرستان قائمشهر بوده است. روش نمونه گیری به شیوه غیر تصادفی در دسترس بوده است. بطوریکه از بین مراکز مشاوره ای موجود در شهرستان قائم شهر ۳ مرکز به شیوه نمونه گیری در دسترس انتخاب روش نمونه گیری به شیوه غیر تصادفی در دسترس بوده است. بطوریکه ابتدا به شیوه ی در دسترس به سه مرکز منتخب در شهرستان قائمشهر مراجعه گردید. از میان لیست افراد متاهل دارای تعارض مراجعه کننده به این مراکز با کسانیکه مایل به شرکت در پژوهش بوده و تعدادشان ۳۵۰ نفر بود مصاحبه شد. از بین این افراد کسانیکه دارای سابقه ی روابط پیش از ازدواج بودند ۲۸۰ نفر به عنوان جامعه ی نهایی استخراج شدند. از این تعداد ۱۵۰ نفر مرد و ۱۳۰ نفر زن بوده اند. با استفاده از جدول کرجسی و مورگان و براساس روش طبقه ای (براساس جنسیت) ۱۶۰ نفر انتخاب شدند که ۸۶ نفر مرد و ۷۴ نفر زن به عنوان نمونه نهایی مورد بررسی قرار گرفتند. مقیاس هایی که در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفته است، پرسشنامه مقیاس اعتماد رمپل و هولمز (۱۹۸۵) پرسشنامه نگرش به خیانت (روابط فرا زناشویی) مارک واتلی (۲۰۰۶) پرسشنامه

<sup>۱</sup>Rempel, J

<sup>۲</sup>Holmes, J

<sup>۳</sup>Mark Whatley

دلزدگی زناشویی کایزر<sup>۴</sup> (۱۹۹۳) می باشد. برای بدست آوردن آزمون فرضیات برای گروه های مستقل و تحلیل T دو جمله ای به کمک نرم افزار ۲۳ spss استفاده شد.  
یافته های پژوهش

سن	فراوانی	درصد
زیر ۲۰ سال	۲۱	۱۳,۱
۲۱ تا ۲۵ سال	۶۵	۴۰,۶
۲۶ تا ۳۰ سال	۴۴	۲۷,۵
۳۱ تا ۳۵ سال	۱۷	۱۰,۶
۳۶ تا ۴۰ سال	۱۳	۸,۱
دیپلم	۱۶	۱۰,۰
کارشناسی	۷۴	۴۶,۲
کارشناسی ارشد	۷۰	۴۳,۸
مرد	۸۶	۵۳,۷
زن	۷۴	۴۶,۳
کل	۱۶۰	۱۰۰

از آنجایی که داده های ما از توزیع نرمال برخوردار هستند و کمی می باشند ما از آزمون های پارامتریک استفاده می کنیم و با توجه به اینکه در تحقیق حاضر از طیف لیکرت در مقیاس فاصله ای استفاده نموده ایم بنابراین از آزمون t دو نمونه مستقل استفاده می نماییم که این استدلال در مورد دیگر آزمون های این تحقیق نیز صدق می کند.

میانگین روابط فرازناشویی، دلزدگی زناشویی و عدم اعتماد در مردان و زنان دارای سابقه روابط پیش از ازدواج

انحراف معیار	میانگین	تعداد نمونه
۰/۶۱۸۰۹	۳/۴۴۶۳	۷۴
۰/۴۴۴۴۰	۳/۶۸۷۹	۸۶
		۱۶۰

جدول آزمون t دو نمونه مستقل روابط فرازناشویی، دلزدگی زناشویی و عدم اعتماد در مردان و زنان دارای سابقه روابط پیش از ازدواج

آزمون t-test		آزمون لون	
فاصله اطمینان ۹۵٪	تفاوت انحراف معیار	تفاوت میانگین	سطح معناداری
حد بالا	حد پایین	سطح معناداری	فیشر
		T	
		درجه آزادی	

واریانس های برابر	۶.۲۱۳	.۰۱۴	-۲.۸۳۹	۱۵۸	.۰۰۵	-	.۰۸۵۱۱	-	-
واریانس های نابرابر						.۲۴۱۶۷	.۴۰۹۷۷	-	.۰۷۳۵۶
واریانس های برابر			-۲.۸۳۹	۱۴۳.۴	.۰۰۵	-	.۰۸۵۱۱	-	-
واریانس های نابرابر				۵۴		.۲۴۱۶۷	.۴۰۹۹۰		.۰۷۳۴۳

با توجه به نتایج آزمون لون مشخص است که سطح معناداری (Sig) برابر ۰/۰۱۴ می باشد که این مقدار کمتر از مقدار 0.05 است بنابراین واریانس گروه های مستقل زنان و مردان با هم برابر نیستند. بنابراین در جدول فوق سطر دوم برای آزمون t که با پیش شرط عدم برابری واریانس ها است، بررسی می شود. با توجه به جدول فوق، مقدار Sig بدست آمده در سطح معنی داری ۰/۰۵ و درجه اطمینان ۰/۰۵٪، ۰/۰۰۵ می باشد که مقدار آن از ۰/۰۵ کمتر است پس فرضیه H0 رد می شود و فرضیه H1 مبنی بر وجود تفاوت تأیید می گردد. با توجه به اینکه حد بالا و پایین هر دو منفی باشند در این صورت میانگین گروه دوم از میانگین گروه اول بزرگتر است. به بیان دیگر روابط فرازناشویی، دلزدگی زناشویی و عدم اعتماد در مردان دارای سابقه روابط پیش از ازدواج بیشتر از زنان دارای سابقه روابط پیش از ازدواج می باشند.

بین گرایش به روابط فرازناشویی، دلزدگی زناشویی و پیش بینی پذیری در مردان و زنان دارای سابقه روابط پیش از ازدواج تفاوت معناداری وجود دارد.

جدول ۴-۱۲ میانگین و انحراف معیار گرایش به روابط فرازناشویی و دلزدگی زناشویی در مردان و زنان دارای سابقه روابط پیش از ازدواج

انحراف معیار	میانگین	تعداد نمونه
۰/۰۶۸۸۸	۳/۴۳۵۵	۷۴
۰/۰۵۱۶۷	۳/۶۸۷۲	۸۶
		۱۶۰

جدول ۴-۱۳ جدول آزمون t دو نمونه مستقل گرایش به روابط فرازناشویی و دلزدگی زناشویی در مردان و زنان دارای سابقه روابط پیش از ازدواج

آزمون لون		آزمون t-test								
فاصله اطمینان ۰/۰۵٪	تفاوت انحراف معیار	تفاوت میانگین	سطح معناداری	درجه آزادی	T	سطح معناداری	فیشر	حد بالا	حد پایین	
								-۰.۸۱۵۹	-۰.۴۲۱۷۰	۰.۰۸۶۱۰
-۰.۸۱۴۸	-۰.۴۲۱۸۱	۰.۰۸۶۱۰	-۰.۲۵۱۶۴	۰.۰۰۴	۱۴۶.۵۲۷	-۲.۹۲۳				واریانس های نابرابر

با توجه به نتایج آزمون لون مشخص است که سطح معناداری (Sig) برابر ۰/۰۱۳ می باشد که این مقدار کمتر از مقدار 0.05 است. بنابراین واریانس گروه های مستقل زنان و مردان با هم برابر نیستند. بنابراین در جدول فوق سطر دوم برای آزمون t که با پیش شرط عدم برابری واریانس ها است، بررسی می شود. با توجه به جدول فوق، مقدار Sig بدست آمده در سطح معنی داری ۰/۰۵ و درجه اطمینان ۰/۰۵٪، ۰/۰۰۴ می باشد



که مقدار آن از ۰/۰۵ کمتر است پس فرضیه  $H_0$  رد می شود و فرضیه  $H_1$  مبنی بر وجود تفاوت تأیید می گردد. با توجه به اینکه حد بالا و پایین هر دو منفی باشند در این صورت میانگین گروه دوم از میانگین گروه اول بزرگتر است. به بیان دیگر گرایش به روابط فرازنشویی و دلزدگی زنشویی در مردان دارای سابقه روابط پیش از ازدواج بیشتر از زنان دارای سابقه روابط پیش از ازدواج می باشند.

میانگین و انحراف معیار گرایش به روابط فرازنشویی و عدم اعتماد در مردان و زنان دارای سابقه روابط پیش از ازدواج

انحراف معیار	میانگین	تعداد نمونه	
۰/۶۲۴۷۹	۳/۴۴۳۴	۷۴	زنان
۰/۴۴۲۶۶	۳/۶۷۴۷	۸۶	مردان
		۱۶۰	کل

جدول آزمون t دو نمونه مستقل گرایش به روابط فرازنشویی و عدم اعتماد در مردان و زنان دارای سابقه روابط پیش از ازدواج

آزمون لون		آزمون t-test						
فیشر	سطح معناداری	T	درجه آزادی	سطح معناداری	تفاوت میانگین	تفاوت انحراف معیار	فاصله اطمینان ۹۵٪	
							حد بالا	حد پایین
واریانس های برابر	۰.۹۴۲	-۲.۷۰۳	۱۵۸	۰.۰۰۸	-۲۳۱۳۸	۰.۸۵۶۱	-۴۰۰۴۶	-۰.۶۲۲۹
واریانس های نابرابر		-۲.۷۰۳	۱۴۲.۳۴۸	۰.۰۰۸	-۲۳۱۳۸	۰.۸۵۶۱	-۴۰۰۶۱	-۰.۶۲۱۵

با توجه به نتایج آزمون لون مشخص است که سطح معناداری (sig) برابر ۰/۰۱۶ می باشد که این مقدار کمتر از مقدار ۰/۰۵ است بنابراین واریانس های مستقل زنان و مردان با هم برابر نیستند. بنابراین در جدول فوق سطر دوم برای آزمون t که با پیش شرط عدم برابری واریانس ها است، بررسی می شود. با توجه به جدول فوق، مقدار sig بدست آمده در سطح معنی داری ۰/۰۵ و درجه اطمینان ۹۵٪، ۰/۰۰۸ می باشد که مقدار آن از ۰/۰۵ کمتر است پس فرضیه  $H_0$  رد می شود و فرضیه  $H_1$  مبنی بر وجود تفاوت تأیید می گردد. با توجه به اینکه حد بالا و پایین هر دو منفی باشند در این صورت میانگین گروه دوم از میانگین گروه اول بزرگتر است. به بیان دیگر گرایش به روابط فرازنشویی و عدم اعتماد در مردان دارای سابقه روابط پیش از ازدواج بیشتر از زنان دارای سابقه روابط پیش از ازدواج می باشند.

### نتایج

نتایج این تحقیق با تحقیقات زارع باغبیدی (۱۳۹۹)، میدانچی (۱۳۹۹)، کرامتی (۱۳۹۸)، ریحانی (۱۳۹۸)، یوسفی زاده (۱۳۹۷)، زارع (۱۳۹۷)، حسینی (۱۳۹۷)، رضوانی زاده و کتولی (۱۳۹۵)، ژانگ (۲۰۲۰)، بولمرمن (۲۰۱۹)، سیورستن و همکاران (۲۰۱۸)، ماجمباری (۲۰۱۷) همسو می باشد. در تبیین این فرضیه می توان بیان داشت یکی از تفاوت های کلیدی افراد در شناخت اجتماعی انسانها، تفاوت در میزان اعتماد به دیگران است. با توجه به این

موضوع که فشار انتخاب طبیعی، تحول همکاری انسانها را هدایت میکند و زیرساخت روانشناسی این پدیده اجتماعی است، اعتماد یک ضرورت روانشناختی برای ایجاد رابطه همکاری در بین فرد و افراد غریبه است. بر این اساس، تفاوت‌های فردی در ادراک اعتماد اجتماعی، طیفی از رفتارهای اجتماعی مرتبط با مشارکت را پیشبینی میکنند، از جمله کار خیریه، مشارکت در مالیات، رفتار دموکراتیک، شرکت در انتخابات. افراد با سطوح بالای اعتماد، اساساً شهروندان مطلوبی هستند (پترسون و آرائوئه، ۲۰۱۵) از منظر روانشناختی، اعتماد به دیگران یک ویژگی ساختاری در شخصیت افراد شناخته شده بر اساس مدل گرایش روانشناختی اعتماد یا عدم اعتماد به دیگران در سالهای ابتدایی کودکی در افراد شکل گرفته و تنها با تجربیات دشوار و تروما ممکن است در مراحل بعدی زندگی تغییر کند. افرادی که از نظر شخصیتی ویژگی اعتماد به دیگران را دارا هستند، باورهای ذهنی مثبت و خوشایندی نسبت به احتمال همکاری با دیگران دارند (نیوتن، استوله و ازمرل، ۲۰۱۸) به عنوان یک دیدگاه مخالف، مجادله طبیعت- تربیت درباره اینکه قابلیت اعتماد به دیگران یک ویژگی شخصیتی است که در سالهای ابتدایی کودکی فرا گرفته میشود؛ برخی از پژوهشگران معتقدند که این موضوع زیربنای ژنتیکی دارد (مونداک، هیز و کاناجی، ۲۰۱۷) با وجود این جامعه شناسان معتقدند اعتماد یا عدم اعتماد اجتماعی اغلب اوقات نه با عوامل روانشناختی و ژنتیکی، بلکه با عوامل اجتماعی مانند تحصیلات، سطح درآمد، طبقه اجتماعی، رضایت شغلی، زمینه قومی و مذهبی افراد و عضویت در گروه‌های اکثریت یا اقلیت رابطه قدرتمندی دارد (نیوتن، استوله و ازمرل، ۲۰۱۸)

نتایج این تحقیق با تحقیقات میدانچی (۱۳۹۹)، زارع باغبیدی (۱۳۹۹)، کرامتی (۱۳۹۸)، جهانتیغ (۱۳۹۶)، ژانگ (۲۰۲۰)، سیورستن و همکاران (۲۰۱۸)، ماجمباری (۲۰۱۷) همسو می‌باشد. در تبیین نتایج این پژوهش می‌توان گفت تنوع طلبی، کسب هیجانهای جدید و اشتیاق برای خطر کردن، بی پروا بودن و به استقبال خطر رفتن است که از خصوصیات بارز این افراد میباشد. در پژوهش مدینا<sup>۱</sup> و همکاران (۲۰۱۸) با موضوع تجزیه و تحلیل عواملی که منجر به خیانت میشوند نیز نشان داد که منشاء خیانت در برخی مردان، به دلیل نداشتن تنوع در رابطه جنسی بود که این فقدان تنوع، باعث میشد تا آنها احساس خستگی و ناراحتی کنند، گیج و آشفته شده و احساس تنهایی کنند که این مولفه با ویژگی تجربه طلبی و ملال پذیری در افراد با هیجان خواهی بالا یعنی بیزاری از تجربیات تکراری، کارهای عادی، افراد قابل پیش بینی و واکنش بی قراری هنگام روبه رو شدن با این گونه موقعیت‌ها ارتباط دارد. در واقع عمده ترین عاملی که فرد را مستعد اقدام به خیانت میکند هیجان آوری و لذتی است که در پی این عمل می‌آید. این در حالی است که علت‌های رفتار انسان را بر اساس عقل و منطق می‌سنجند اما نمی‌توان نقش ضروری و اساسی احساسات و عواطف را نیز نادیده گرفت و گاهی رفتار انسان ترکیبی از عقل و احساس و هیجان‌ات میشود.

نتایج این تحقیق با تحقیقات نتایج این تحقیق با تحقیقات زارع باغبیدی (۱۳۹۹)، میدانچی (۱۳۹۹)، کرامتی (۱۳۹۸)، رضوانی زاده و کتولی (۱۳۹۵)، ژانگ (۲۰۲۰)، ماجمباری (۲۰۱۷) همسو می‌باشد. در تبیین یافته

<sup>۱</sup>Petersen & Aaroe

<sup>۲</sup>Newton, Stplle & Zmerl

<sup>۳</sup>Medina

های این پژوهش شواهد نشان می دهد که مردان و زنان با اعتماد به یکدیگر بهتر از دیگران قادر به برقراری و حفظ روابط صمیمانه و با ثبات هستند، آنها خود را ارزشمند و لایق عشق و توجه دیگران میدانند و فرض میکنند که شریک عشقی شان نیز فردی قابل اعتماد و در دسترس میباشد. برای آنها نزدیک شدن و تکیه کردن به دیگران راحت است و روابطشان با لذت، رضایت، صمیمانه و تعهد بیشتر و وابستگی متقابل همراه است (دوهرتی و همکاران، ۲۰۱۴) نتایج تحقیقات نشان دهنده وجود روابط معنی دار بین اعتماد و اقسام توجه روابط فرا زناشویی میباشد، همچنین از لحاظ میزان تایید روابط فرا زناشویی در قالب توجه جنسی، عاطفی، عشقی و انگیزه‌های بیرونی تفاوت های معنی داری مشاهده شده است. به طور کلی افراد با اعتماد به یکدیگر کمترین میزان تایید را در ابعاد چهارگانه توجه روابط فرا زناشویی دارند (شریفی و همکاران، ۱۳۹۷)

#### محدودیت های پژوهش

در انجام پژوهش حاضر محقق با محدودیت هایی روبه رو بوده است محدودیتهای پژوهش گاهی خارج از کنترل محقق می باشد که نمیتوان آنها را کنترل کرد و گاهی در اختیار محقق می باشد. که در زیر به مواردی از آن اشاره شده است. ۱. با در نظر گرفتن تمام شرایط و ماهیت پژوهش پژوهشگر مجبور شد از نمونه های در دسترس استفاده نماید که این مساله میتواند در امر تعمیم پذیری یافته ها اشکال ایجاد کند. ۲. جامعه آماری تحقیق زوج های دارای تعارض مراجعه کننده به مراکز مشاوره منتخب شهرستان قائمشهر بوده است، لذا تعمیم یافته ها با مشکل روبروست. ۳. پرسشنامه خود به عنوان یک محدودیت تلقی میشود. بدین معنا که پرسشنامه، نمی تواند به طور کامل و دقیق نگرش افراد و کارکنان را نسبت به این موضوع به صورت واقعی بیان کامل کند. به عبارت دیگر چنانچه شرکت کنندگان در هنگام پاسخ گویی به سوالات پرسشنامه به طور مقطعی بر اثر واقعه خاصی دچار ناراحتی، استرس و غیره باشند بر روی نتیجه پژوهش تأثیر خواهد داشت که در این پژوهش قابل کنترل نبوده است.

#### پیشنهادات تحقیق

۱. با توجه به اهمیت سلامت روانی بزرگسالان و همچنین تأثیرات کنش وری جنسی و زناشویی بر جنبه های مختلف زندگی روانی- اجتماعی افراد، نیاز است که آموزش بیشتری در زمینه شیوه های برقراری ارتباط جنسی درست با همسر برای زوجین در نظر گرفته شود و همچنین برنامه ریزی هایی برای ایجاد آموزش ها و مداخلاتی در راستای افزایش امنیت عاطفی زوجین، مخصوصاً آنهایی که اختلالات جنسی را تجربه میکنند، صورت گیرد. ۲. ضروری است که مسؤالن زیربط اقدامات جدی تری در راستای آموزش مهارتهای برقراری ارتباط جنسی مناسب در سطح فردی، خانوادگی و اجتماعی داشته باشند تا از بروز صدمات روانشناختی آتی جلوگیری شود. ۳. لزوم آشنایی هرچه بیشتر درمانگران با موضوع روابط فرازناشویی قبل و پس از ازدواج، علل و پیامدهای آن و مدنظر قرار دادن ویژگیهای شخصیتی در روابط زناشویی به عنوان یک عامل درمانی قوی و موثر در کنار سایر روشهای درمانی توصیه میگردد.

## منابع

آخوندی، حسینعلی، آهار، سمیرا، جهانتیغ، زهرا، استاد محمودی، زهرا (۱۳۹۶). بررسی عوامل موثر بر طلاق عاطفی در خانواده.

اسلام زاده، بابک، صادقی، اسمعیلی. (۲۰۱۹). تحلیل کیفی عوامل بازدارنده از روابط فرا زناشویی در زوجین متأهل. مجله تحقیقات کیفی در علوم سلامت، ۸(۱): ۸۳-۹۵.

بهشتی نژاد، شکوه، خیاطان، فلور، منشئی. (۲۰۱۹). بررسی و مقایسه درمان‌های ذهن آگاهی و ایماگو تریپی بر کاهش دل‌زدگی زناشویی در زوجین با همسر مبتلا به اختلال بیش‌فعالی/نقص توجه. مشاوره کاربردی، ۹(۲): ۲۳-۴۴.

جهانتیغ، هدی، مجاهد، عزیزالله. (۱۳۹۶). بررسی رابطه بین سبک‌های دلبستگی، دل‌زدگی زناشویی و روابط فرا زناشویی در بین زوج‌های درگیر با مساله خیانت زناشویی. دومین کنگره ملی روان‌شناسی و آسیب‌های روانی-اجتماعی.

حمیدی، رویا، صحرانی، بیرانوند، مهدی. (۱۳۹۸). بررسی رابطه‌ی تعارضات زناشویی، تمایز یافتگی خود و سبک‌های دلبستگی با تمایل به طلاق. نخستین همایش بین‌المللی تدبیر علوم مدیریتی، تربیتی، اجتماعی و روانشناسی در افق ایران ۱۴۰۴

خلعتبری، جواد، افشاری، محبوبه. (۱۳۹۶). مقاله بررسی اثربخشی آموزش مهارت‌های پیش از ازدواج بر انتظارات زناشویی دختران مجرد در آستانه ازدواج منطقه رهنان اصفهان. کنفرانس بین‌المللی روانشناسی، مشاوره، تعلیم و تربیت

رحمانی، شرمین، گودرزی، محمود، آراسته، مدبر. (۲۰۲۰). مقایسه اثربخشی زوج‌درمانی مسئله محور جنسی مبتنی بر رویکرد اسلامی و زوج‌درمانی تلفیقی فراشناختی-فراهیجانی بر تعهد زناشویی. فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی.

رقیبی، مهوش، صنعت‌نما، ملیکا. (۲۰۱۹). اثربخشی زوج‌درمانی هیجان‌مدار بر کاهش دل‌زدگی زناشویی زوجین و تصویر بدنی زنان. سلامت جامعه، ۱۳(۱): ۲۱-۳۲.

ریحانی، مهناز، علیجانی، فاطمه. (۱۳۹۸). مقایسه نظم‌دهی هیجانی در مردان متأهل با روابط فرا زناشویی و فاقد روابط فرا زناشویی. پنجمین کنفرانس بین‌المللی پژوهش در روانشناسی، مشاوره و علوم تربیتی.

زارع، رویا. (۱۳۹۷). تعیین نقش دلزدگی زناشویی و هیجان خواهی در پیش بینی گرایش به روابط فرازناشویی در زوجین جوان. پنجمین کنفرانس بین المللی روانشناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی.

زارعی، سلمان، فرحبخش، کیومرث، اسمعیلی، معصومه. (۱۳۹۰). تعیین سهم خودمتمایزسازی، اعتماد، شرم و گناه در پیش بینی سازگاری زناشویی. دانش و پژوهش در روانشناسی کاربردی ۴۵. ۵۱.

زارعی، محمودآبادی و حسن. (۲۰۱۷). اثر بخشی آموزش زوج درمانی مثبت نگر بر صمیمیت زناشویی و امید به زندگی زنان عادی شهرستان بافق. طلوع بهداشت یزد، ۱۶ (۲): ۹۸-۱۰۹.

زارعی، صاحبه و ثابت. (۲۰۱۵). اثربخشی آموزش زوج درمانی هیجان-محور بر تعهد، صمیمیت و اعتماد زنان متاهل شهر تهران. فصلنامه نسیم تندرستی، ۳ (۱): ۲۱-۲۷.

ظریف خواه، فهیمه، حسینی نیک، سیدسلیمان، اسلام زاده، علی. (۱۳۹۹). اثربخشی آموزش مهارت های زندگی بر سازگاری، کیفیت زندگی و تحمل پریشانی زنان مطلقه مراجعه کننده به اورژانس اجتماعی شهر یاسوج. هشتمین کنفرانس ملی توسعه پایدار در علوم تربیتی و روانشناسی، مطالعات اجتماعی و فرهنگی

عباس زاده، محمد و احیایی، پویان و کوهی، کمال (۱۳۹۴). مطالعه نقش واسطه‌های اعتماد بین زوجین در تاثیرگذاری دخالت خویشاوندان بر شوهر آزاری (مورد مطالعه: مردان متاهل کلانشهر تبریز). (زن و جامعه ۱۹-۴۰). ۴.

عباسی، سودانی، منصور، رجبی، و خجسته مهر. (۲۰۱۹). اثربخشی درمان بین‌سیستمی پیمان شکنی بر اعتماد زناشویی زنان آسیب دیده از پیمان شکنی همسر. فصلنامه علمی-پژوهشی زن و جامعه، ۱۰ (۳۸): ۳۹-۶۲.

غفوریان، اصغری ابراهیم آباد، عبدخدایی، محمد سعید، & کیمیایی. (۲۰۱۸). نقش عوامل فردی، خانوادگی، اجتماعی و مذهبی در روابط فرازناشویی زنان متأهل و ارائه یک مدل درمان بر اساس عوامل مرتبط: یک پژوهش کیفی. مطالعات اجتماعی روان شناختی زنان، ۱۶ (۴): ۷-۴۲.

کرامتی، سمیرا و زارعی، نرگس. (۱۳۹۸). بررسی اثربخشی زوج درمانی هیجان مدار بر کاهش دلزدگی و روابط فرازناشویی زوجین شهر مشهد. پنجمین کنفرانس ملی نوآوری های اخیر در روانشناسی، کاربردها و توانمندسازی با محوریت رواندرمانی.

گلچوب حاجی، الهه. (۱۳۹۸). تاثیر ازدواج زودرس بر روابط فرازناشویی. دومین همایش ملی آسیب های اجتماعی.

موسوی، مرضیه و محمدخانی، پروانه و کاویانی، حسین و دلاور، علی. (۲۰۱۳). اثربخشی زوج درمانی سیستمی - رفتاری بر کارکرد خانواده و اعتماد به نفس زنان مبتلا به اختلال افسرده خویی. فصلنامه خانواده پژوهی.

یوسفی زاده، ندا. (۱۳۹۷). مقایسه طرحواره های ناسازگار در مردان متاهل دارای روابط فرازناشویی با مردان فاقد روابط فرازناشویی. همایش بین المللی افق های نوین در روانشناسی و علوم شناختی.

Fallahian, H., Mikaeli, N., & Yousefi Moridani, M. (2019). **Predicting meta-marital relationships based on love quality, couple conflict resolution styles, and marital commitment.** *Family Pathology, Counseling and Enrichment Journal*, 5(1), 63-80.

Fleming, E. (2016). **The Effect of Extramarital Affairs and Attractiveness on Spouse Likability.**

Ghoreishi Rad, F. S. (2018). **Relationship between religious commitment and other factors related to tendency toward extra-marital affairs among married students.** *Health, Spirituality and Medical Ethics*, 5(2), 45-50.

Jayson, S. (2008). **Poll: Infidelity is common knowledge in the USA.** *USA Today D*, 4.

Jeanfreau, M. M. (2009). **A qualitative study investigating the decision-making process of women's participation in marital infidelity [thesis].** Manhattan (USA): Kansas state university.

Karunarathna, K. A. C., Kumara, P. V. G. S., Weerasinghe, W. A. S. A., & Priyadarshani, N. D. K. (2019). **Study on Psychosocial Issues Related to Extramarital Relationships among Junior Sailors and Senior Sailors in Sri Lanka Navy.**

Lainez, N., & Nguyen, T. (2020). **Extramarital relationships in the Vietnamese migrant community in Laos: reasserting patriarchal ideologies and double standards.** *Culture, Health & Sexuality*, 22(3), 261-274.

Mujembari, A. K., & Namin, S. B. (2017). **The prediction of extra marital relationships based on identity status.** *Global Journal of Psychology Research: New Trends and Issues*, 7(1), 12-19.

Nariman, Z., Aghaei, A., & Farhadi, H. (2019). **A comparison between moral intelligence and attachment styles in married people with and without**

**extramarital relationships.** *Family Pathology, Counseling and Enrichment Journal*, 4(2), 107-122.

Rempel, J.K., & Holmes, J.G. (1986). **Trust in close relationships.** *Journal of Personality*, 49, 95-112

Safipouriyani, S., Ghadami, A., Khakpour, M., Sodani, M., & Mehrafarid, M. (2016). **The effect of group counseling using interpersonal therapy (IPT) in reducing marital boredom in female divorce applicants.** *Journal of Nursing Education*, 5(1), 1-11.

Taherian, B., Ghojavand, K., & Iravani, M. R. (2019). **Study effect of Training Hope Therapy on Reduction of Marital Boredom.** *Journal of Social Sciences and Humanities Research*, 7(3).

Zhang, Y., Wang, X., & Pan, S. (2020). **Prevalence and Patterns of Extramarital Sex among Chinese Men and Women: 2000-2015.** *The Journal of Sex Research*, 1-10.

Brummelman, E., Thomaes, S., Nelemans, S. A., Orobio de Castro, B., Overbeek, G., & Bushman, B. J. (2019). *Origins of narcissism in children.* Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America, 112(12): 3659-3662.

Syvetsen, J. L., Robertson, A. M., Palinkas, L. A., Rangel, M. G., Martinez, G., & Strathdee, S. A. (2018). *'Where sex ends and emotions begin': love and HIV risk among female sex workers and their intimate, non-commercial partners along the Mexico-US border.* Culture, health & sexuality, 15(5), 540-554.

Hill, E., Green, R., Arnau, A., Simore, L., Myer, S. (2018). *Research conducted as narcissism and schema Nasazgaravlyh. Schema Therapy: A practitioner's Guide.* New York: Guilford publications.

Allen ES, Atkins DC, Baucom DH, Snyder DK, Gordon KC, Glass SP. (2015). *Intrapersonal, interpersonal, and contextual factors in engaging in and responding to extramarital involvement.* Clinical Psychology: Science and Practice. 12:101–30

Atkins, D.C. Jacobson, N.S. & Baucom, D.H. (2014). *Understanding Infidelity: Correlates in a National Random Sample.* Journal of Family Psychology. 15, 735-749.

Zeigler, V., Green, B. A., Arnau, R. C., Sisemore, T. B., & Myers, E. M. (2013). *Trouble ahead, trouble behind: Narcissism and early maladaptive schemas.* Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry, 42(3): 96